



MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 april 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer idrott och funktionshinder på idrottsforum.orgLäs mer om barn, ungdom och idrott på idrottsforum.orgLäs mer om idrott och fysisk bildning på idrottsforum.org

Det är nog få förunnat att utan att själva ännu ha tillägnat sig ett funktionshinder kunna föreställa sig hur ett liv utan de fysiska och mentala förmågor vi bara tar för givna gestaltar sig. Vad betyder det att ha ens en lindrig utvecklingsstörning, och därtill vara medveten om sin situation? Hur känns det att vara beroende av en stol på fyra hjul för sin förflyttning, ett beroende som oftast är livslångt? Vad gör man? Hur klarar man av det? Vilken är kompensationen i sådana lägen? Det är inte helt oväntat att olika kulturella former och uttryck kommit att spela en viktig roll i de här sammanhangen. I forumets hemstad finns till exempel en **teatergrupp** med enbart utvecklingsstörda skådespelare. En annan, och betydligt vanligare, kanal för människor med funktionsnedsättning av varierande slag och grad för att skapa ett större sammanhang att verka i är idrotten; sportens unika fenomenologi innebär att alla kan vara med, på sina egna villkor, och därtill att alla är välkomna att vara med. Idrottsvetenskaplig forskning har i ökande utsträckning fått upp ögonen för den potential som idrotten har i de här avseendena, och det har avsatt sig i en ökande produktion av artiklar och böcker. En nyutgiven antologi tar sig an relationen mellan ungdomar med funktionshinder och sport. *Disability and Youth Sport* är sammanställd av Hayley Fitzgerald (Routledge), och vi bad Anne-Merete Kissow vid **Handicapidrættens Videnscenter** i Roskilde om en recension. Efter en insiktsfull genomgång av bokens olika delar konstaterar vår recensent att hon, som både teoretiskt och praktiskt verksam inom handikappidrotten, känner sig inspirerad och mycket klokare efter att ha läst den.

Viktigt om ungdom, idrott och funktionshinder

Anne-Merete Kissow

Handicapidrættens Videnscenter, Roskilde

*Hayley Fitzgerald (red)***Disability and Youth Sport**

173 sidor, hft.

Abingdon, Oxon: Routledge 2009

(International Studies in Physical Education and Youth Sport)

ISBN 978-0-415-42353-3

Der synes at være en fundamental modsætning mellem handicap og sport. Mens sport er understøttet af præcision i bevægelser, er funktionshæmning ofte kendetegnet ved nedsat bevægelse. Kan junior-sporten forene denne modsætning? Og kan den tilbyde et alternativ til den almindelige opfattelse af mennesker med nedsat funktionsevne? Hvordan opleves denne modsætning af unge mennesker med handicap, der deltager i sport i skole og fritid? Udfordrer sport på nogen måde den måde, man i samfundet opfatter unge med funktionshæmning og tilbyder den et kvalificeret alternativ?

Det er nogle af de spørgsmål, der rejses i bogen *Disability and Youth Sport*. Den sætter sig desuden for at bidrage med et innovativt og kritisk perspektiv på forholdet mellem sport for unge og funktionshæmning



og påpege dilemmaer mellem sport og handicap.

Målgruppen er studenter på alle niveauer, som har interesse i junior-sport, handicapstudier eller sportspolitik.

Bogen er en antologi, redigeret af Haley Fitzgerald, som er lektor og forsker i Sport, Leisure and Culture på Leeds Metropolitan University, England. Forfatterne til de 12 kapitler er forskere fra England, USA, Canada, Australien og New Zealand, og de trækker på viden fra områderne sportspædagogik, sportssociologi, handicapstudier, inkluderende undervisning og tilpasset fysisk aktivitet (APA). Som sådan kan bogen læses i sin helhed, men også som enkelt-artikler.

Forfatterne præsenterer en del af deres seneste forskning, og antologien falder i tre dele:

I første del præsenteres en teoretisk og begrebsmæssig baggrund, som fokuserer på den historiske udvikling af sport for mennesker med handicap. Her diskuteres også den politiske udvikling inden for uddannelse, hvor inklusion og ligebehandling er sat på dagsorden, og læseren tages med i en kritisk refleksion omkring funktionshæmning, social teori og undervisning i idræt.

Denne del er ment som grundlag for de diskussioner, der udfolder sig i de senere kapitler.

Anden del handler om sport for unge set fra deltagerens perspektiv. Her fokuseres på den oplevelse og indsigt, unge mennesker med funktionshæmning har i forhold til sport. Deres syn på inklusion i idræt i skolen og deres oplevelse af sport som supplerende tilbud uden for skoletiden. Også de unge funktionshæmmedes rolle som medforskere i deres egen virkelighed sættes til debat.

» *Læseren møder en personlig fortælling fra en mors rejse i 'anderledesheden' med sin søn, der er funktionshæmmet.*

I antologiens tredje del diskuteres inklusion og praksis. Her fokuseres på praktikeres erfaring med inkluderende sport for unge. En pædagogisk model for inklusion af unge funktionshæmmede i sport præsenteres. Læseren møder en personlig fortælling fra en mors rejse i 'anderledesheden' med sin søn, der er funktionshæmmet. Det bliver en udforskning af de mange antagelser, som styrer den pædagogiske virksomhed og en refleksion over, hvad denne praksis gør ved unge med nedsat funktionsevne. I denne del diskuteres også, hvad det betyder for forskningen, at den anvender informanter med funktionsnedsættelse, og hvordan man som forsker kan engagere sig i de unge på en måde, der er meningsfuld for alle.

I antologiens afsluttende kapitel reflekteres over udviklingen i sport i forhold til unge med funktionshæmning, og der sættes pejlemærker for en forskning, der kan skabe bedre forståelse af feltet og udvikle bedre pædagogiske og forskningsmæssige metoder.

Med sine mange forskellige artikler, skrevet af erfarne forskere, giver bogen en bred og grundig belysning af de dilemmaer, som viser sig, når unge med funktionshæmning ønsker at deltage i sport. Dilemmaer, som er en udfordring både for idrætten og for handicapforskningen som sådan.

Forfatterne formår at fastholde det kritiske perspektiv på sportens rummelighed i forhold til funktionshæmning. Især de kapitler, der giver stemme til de unge selv og lader dem fortælle om deres oplevelser med sporten, giver grund til refleksion og eftertanke over den praksis, der udfolder sig. De evige spørgsmål rejses: Er tilpasset sport 'rigtig' sport? Giver det status blandt andre unge at være god til boccia? Giver det mening for unge både med og uden funktionshæmning være fælles om discipliner fra handicapidrætten, f.eks. kørestolsbasket?

Dette indefra-perspektiv sammen med de teoretiske og praktiske perspektiver, der præsenteres i bogen, samler billedet af et felt, der fortjener opmærksomhed og forskning. Og der findes nok ingen enkle løsninger. Det bliver klart i kapitlerne om inklusion og pædagogisk praksis, hvor der gives bud på god praksis, men hvor også barrierer, både i idrætten og i samfundet, diskuteres kritisk.


Antologien har flere eksempler på forskning, der anerkender betydningen af den personlige fortælling som afsæt for vidensudvikling, ligesom der er forfattere, der er fortalere for, at man giver de unge en rolle som medforskere.

Også formidling af forskning gøres til genstand for debat i et kapitel, hvor forfatteren viser, hvordan man kan inddrage unge i specialundervisningen som aktører i forskning om dem selv, og hvordan man med billeder og tekst formidle forskningen til de unge på en let forståelig måde.

Bogen er således rig på eksempler, der griber forskning om og med unge med funktionshæmning an på kreative måder. Dette, sammen med de mange referencer til nyere forskning, gør, at man både som teoretisk og praktisk fagperson føler sig inspireret og meget klogere, når man har læst bogen. Men også ydmyg over for den udfordrende opgave, man står over for, både som praktiker, deltager og forsker indenfor området.

Men, som bogens redaktør, Haley Fitzgerald, peger på i sit afsluttende kapitel, udvikles idræt til mennesker med funktionshæmning bedst i et samarbejde mellem deltagerne selv, praktikere og forskere. Det er i det spændingsfelt den store udfordring ligger.

© Anne-Merete Kissow 2010.

 Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se

 Kjøp boken fra Capris.no

 Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk

 Buy this book from Amazon.co.uk

 Buy this book from Amazon.com